کوتاه دیپلماسی

سفیر انگلیس در گیلان

● **ایسنا:** نیکلاس هاپتون، سفیر انگلیس در ایران، گفت: حضور در مراسم تنفیذ و تحلیف دکتر روحانی باعث افتخار برای من بود. نیکلاس هاپتون در دیدار با استاندار گیلان، با ابراز خرسندی از سفر به گیلان، گفت: حضور هیئتی از انگلیس برای حضور در مراسم تنفیذ و تحلیف رئیس‌جمهور نشان‌دهنده پیشرفت در روابط دو کشور و حمایت کامل کشور انگلیس از اجرای برجام است. وی به ابراز تمایل خود مبنی بر سفر به همه استان‌های کشور، دیدار با دولتمردان و گسترش ارتباط با آنان اشاره و خاطرنشان کرد: علاقه‌مندم تا در هر کجای ایران که بشود، سطح روابط را با انگلیس افزایش دهم و از اینکه امروز در رشت هستم، بسیار خرسندم. هاپتون با قدردانی از استاندار گیلان درباره تشریح فرصت‌های سرمایه‌گذاری در این استان گفت: بسیاری از شرکت‌های انگلیسی پس از توافق برجام تمایل به بازگشت به بازار ایران را دارند و دراین‌باره گیلان یکی از مکان‌های اولویت‌دار برای این شرکت‌ها است.

پاسخ ایران به اتهامات تاجیکستان

● **ایسنا:** سفارت ایران در دوشنبه، پایتخت تاجیکستان، در پاسخ به اتهامات مطرح‌شده علیه ایران در فیلم نشان‌داده‌شده از تلویزیون این کشور بیانیه مطبوعاتی صادر کرد. دراین بیانیه آمده است: سفارت جمهوری اسلامی ایران در دوشنبه ادعاهای بی‌اساس مطرح‌شده در فیلم مورخ ۹۶/۵/۱۷ (۸ آگوست ۲۰۱۷) تلویزیون جمهوری تاجیکستان را تکذیب می‌کند و از آن متأسف است... . ادعاهای مطرح‌شده در فیلم از سوی اعتراف‌کنندگان محبوس و به نقل از کسانی است که در قید حیات نیستند و بالطبع نمی‌تواند اعتباری داشته باشد». سفارت ایران در تاجیکستان با یادآوری برخی اقدامات ایران در توسعه این کشور در ادامه این بیانیه آورده است «پخش این قبیل فیلم‌های مغرضانه، بعد از سفر اخیر وزیر انرژی و ذخایر آبی و رئیس تاجیکی کمیسیون مشترک همکاری‌های اقتصادی و فرهنگی دو کشور به تهران، برای شرکت در مراسم تحلیف ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران، به نمایندگی از رئیس‌جمهور محترم تاجیکستان، بیانگر آن است که برخی گرایش‌ها و محافل تحمل عادی‌شدن روابط و تقویت دوستی بین دو کشور را ندارند».

علت حضورنیافتن اسماعیل هنیه در تحلیف

● **ایرنا:** یکی از اعضای دفتر سیاسی جنبش حماس که در سفر به تهران برای مشارکت در مراسم تحلیف روحانی، ریاست هیئت حماس را برعهده داشت، گفت: اسماعیل هنیه اصرار داشت در سفر اخیر به تهران ریاست هیئت حماس را برعهده بگیرد؛ اما شرایط اقتضا نکرد. عزت الرشق، عضو دفتر سیاسی جنبش حماس، در گفت‌وگو با وب‌گاه خبری الرساله نت گفت: جنبش حماس مرحله سستی روابط با ایران را رد کرد و امروزه در حال تحکیم و گسترش روابط با ایران است و روابط ما با تهران در بهترین شکل ممکن است و سفر اخیر ما به تهران پیامی است که بر این مسئله تأکید دارد. جنبش حماس به‌ویژه در سایه گسترش روابط با تهران و قاهره وارد مرحله جدید و پیشرفته‌ای در روابط خارجه شد. این عضو حماس در ادامه گفت: روابط حماس و تهران از مرحله روابط سست که به خاطر دلایل و شرایط معروفی به وجود آمده بود، گذشت. با وجود اینکه روابط ما با تهران هیچ‌گاه قطع نشد و حمایت ایران از ملت فلسطین نیز هیچ‌گاه قطع نشد و اکنون روابط ما در بهترین شکل ممکن است. عزت الرشق گفت: سفر ما به تهران در پاسخ به دعوت علی لاریجانی، رئیس مجلس شورای اسلامی ایران، از اسماعیل هنیه، رئیس دفتر سیاسی جنبش حماس، برای مشارکت در مراسم تحلیف روحانی بود و شرایط حصار موجود در نوار غزه باعث جلوگیری از خروج اسماعیل هنیه شد؛ با وجود اینکه وی دوست داشت در مراسم شرکت کند؛ بنابراین هیئت ما به‌عنوان نماینده اسماعیل هنیه و جنبش حماس در این مراسم شرکت کرد. وی همچنین گفت: اسماعیل هنیه اصرار داشت در سفر به تهران در رأس هیئت حماس باشد؛ اما شرایط اقتضا نکرد و هر زمان که شرایط فراهم شود و بتواند نوار غزه را ترک کند، قطعا تهران ایستگاه مهمی در سفرهای خارجی او خواهد بود.

دیدار هیئتی از سفارت ایران با رئیس شورای بغداد

● **ایسنا:** هیئتی از سفارت جمهوری اسلامی ایران در عراق با رئیس شورای استان بغداد دیدار و گفت‌وگو کرد. به گزارش النور نیوز، هیئتی از سفارت جمهوری اسلامی ایران در عراق با ریاض العضاض، رئیس شورای استان بغداد، دیدار و طرفین درباره مسائل مهم و مشترک و تقویت همکاری‌های دوجانبه در زمینه‌های مختلف بحث و تبادل‌نظر کردند. در این دیدار ریاض العضاض ضمن اشاره به حمایت‌های ایران از عراق و تقویت امنیت و ثبات آن بر تحقق همکاری‌های مشترک در زمینه‌های مختلف به طوری که برای هر دو کشور فواید سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی داشته باشد، تأکید کرد.

برجام در خطر نقض

ظریف: ترامپ می‌خواهد ایران را مقصر نشان دهد

عکس: AP

شرق: درحالی‌که گمانه‌زنی‌ها مبنی بر خروج ترامپ از برجام در ماه اکتبر جدی‌تر شده است، دونالد ترامپ یک بار دیگر درباره عملکرد ایران گفته «فکر نمی‌کنم آنها به روح این توافق عمل کرده باشند و اگر به آن پایبند نباشند، فکر می‌کنم چیزهای شدیدی خواهند دید».

او یک بار دیگر برجام را یک توافق بد توصیف کرده و گفته «باراک اوباما، رئیس‌جمهور پیشین آمریکا به ایرانیان ۱۵۰ میلیارد دلار داد که از این مبلغ ۱.۸ میلیارد دلار نقدی بود و این امر باورنکردنی است اما، این تصمیم او بود». ترامپ همچنین گفته است: توافق هسته‌ای یک توافق وحشتناک بود و ایرانیان به آن پایبند نیستند و ما اقدامات سخت و شدیدی اتخاذ خواهیم کرد، اگر ایران به این توافق پایبند نشود. شبکه آی۲۴ به نقل از منابع آگاه در کاخ سفید گفته ترامپ در گزارش ماه اکتبر از توافق هسته‌ای خارج خواهد شد.

این اظهارات رئیس‌جمهور آمریکا با واکنش محمدجواد ظریف، وزیر خارجه ایران و سرگی لاوروف، وزیر خارجه روسیه مواجه شد. عصر دیروز محمدجواد ظریف، وزیر خارجه ایران در توییتی به تهدیدهای «دونالد ترامپ» واکنش نشان داد. «رئیس‌جمهور آمریکا همیشه می‌خواسته برجام را بکشد. او برای اجتناب از انزوا، تلاش دارد ایران را مقصر این کار نشان دهد. سوءنیت در رأس موارد نقض روح و متن برجام توسط آمریکا قرار گرفته است». وزیر امور خارجه روسیه نیز در واکنش به سخنان ترامپ ابراز تأسف کرد که رئیس‌جمهور آمریکا درباره توافق موفقیت‌آمیز برجام شک ایجاد می‌کند.

این در حالی است که چندی‌پیش یک رسانه آمریکایی گزارش داد که ترامپ تیمی را در کاخ سفید موظف کرده تا نشانه‌های عدم پایبندی ایران به برجام را رصد کنند. ترامپ از آنها خواسته در پاییز او را به این نتیجه برسانند تا بتواند عدم پایبندی ایران به برجام را اعلام کند. به نوشته رسانه‌های آمریکایی، ترامپ در گزارش سه ماه قبل نیز با اصرار وزرای خارجه و دفاع این کشور قانع شده که تأیید کند ایران به توافق هسته‌ای پایبند بوده است. گزارش شده همین نقطه محل اختلاف ترامپ با رکس تیلرسون، وزیر خارجه دولتش نیز شده است.

درهمین‌راستا تسنیم به نقل از رویترز گزارش داده که نماینده آمریکا در سازمان ملل قصد دارد اواخر ماه جاری برای گفت‌وگو و رایزنی درباره فعالیت‌های هسته‌ای ایران با مقام‌های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به وین سفر کند. نیکی هیلی قصد دارد در وین با مقام‌های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و هیئت آمریکایی درباره فعالیت‌های هسته‌ای ایران گفت‌وگو و مذاکره کند. سفر نیکی هیلی به وین بخشی از تلاش‌های واشنگتن برای بررسی پایبندی ایران به توافق هسته‌ای ۲۰۱۵ میلادی خواهد بود.

همچنین عباس عراقچی در واکنش به این سخنان گفته «عدم پایبندی به برجام به یقین برای طرف‌های ناقض آن هزینه جدی خواهد داشت و در صورت حادث‌شدن چنین امری، ایران برای هر احتمالی آمادگی دارد». «سیدعباس عراقچی»، معاون امور بین‌الملل وزیر امور خارجه که در بنیاد صلح «ساساکاوا» ژاپن سخنرانی می‌کرد، با تشریح نتایج برجام در دو حوزه هسته‌ای و رفع تحریم‌ها، به‌ویژه پیشرفت اقتصادی ایران در یک‌سال‌ونیمی که از اجرای برجام می‌گذرد، تأکید کرد: برجام از جایگاهی قوی در سطح بین‌الملل برخوردار است و نه‌تنها توسط قطع‌نامه ۲۲۳۱ شورای امنیت بلکه توسط مجموعه اتحادیه اروپا و جامعه بین‌الملل مورد حمایت قرار دارد. وی بهانه‌جویی‌های آمریکا و اعمال بسته تحریمی به خاطر برنامه‌های موشکی ایران را امری غیرقابل پذیرش دانست و گفت: برنامه موشکی ایران که محصول توانمندی‌های مردم ایران است، صرفا دفاعی است و جنبه بازدارنده دارد.

چندی‌پیش یک رسانه آمریکایی گزارش داد که ترامپ تیمی را در کاخ سفید موظف کرده تا نشانه‌های عدم پایبندی ایران به برجام را رصد کنند. ترامپ از آنها خواسته در پاییز او را به این نتیجه برسانند تا بتواند عدم پایبندی ایران به برجام را اعلام کند. به نوشته رسانه‌های آمریکایی، ترامپ در گزارش سه ماه قبل نیز با اصرار وزرای خارجه و دفاع این کشور قانع شده که تأیید کند ایران به توافق هسته‌ای پایبند بوده است

معاون وزیر امور خارجه که در راستای روابط دوجانبه به توکیو سفر کرده، با اشاره به سوابق روابط ایران و ژاپن گفت: این روابط همواره دوستانه و در جهت منافع دو کشور همراه با درک و احترام متقابل بوده است. در دوران بعد از تحریم‌ها، همکاری‌های اقتصادی ایران و ژاپن روند روبه‌رشدی را آغاز کرده است و انتظار می‌رود در آینده با سرعت بیشتری ارتقا و توسعه یابد و قابلیت‌ها و ظرفیت‌های دو کشور در مسیر همکاری‌های سازنده و مؤثر بیشتری قرار گیرد.

بر اساس گزارش خبرگزاری صداوسیما، عراقچی همچنین به تبیین اوضاع منطقه خاورمیانه و چالش‌های آن پرداخت. وی فقر و نابرابری اقتصادی، رژیم‌های غیردموکراتیک و سرکوبگر، افراط‌گرایی و تروریسم و به‌ویژه بحران مزمن فلسطین و سرکوبگری‌های رژیم صهیونیستی را از جمله مهم‌ترین این چالش‌ها برشمرد.

عراقچی که پیش از این مدتی سفیر ایران در ژاپن بوده، در مدت اقامت در توکیو، دیدارهای متعددی با مقامات سیاسی و اقتصادی ژاپن و نیز شرکت‌ها و بانک‌های بزرگ این کشور انجام داد. در این دیدارها راه‌های گسترش هرچه‌بیشتر روابط ایران و ژاپن به‌ویژه همکاری‌های اقتصادی در شرایط جدید ناشی از برجام و رفع تحریم‌ها مورد بحث و مذاکره قرار گرفت.

به گزارش ایسنا، ترامپ در حالی ایران را به پایبندنبودن به روح و متن برجام متهم می‌کند که آژانس بین‌المللی انرژی اتمی تاکنون در شش گزارشی که در رابطه با اجرای برجام ارائه کرده است، پایبندی ایران به تعهداتش را مورد تأکید قرار داده است و کشورهای عضو گروه ۱+۵ نیز اجرای برجام از سوی ایران را نیز تأیید کرده‌اند. بالعکس این آمریکاست که از زمان اجرای برجام و حتی قبل از آن به صراحت روح و حتی متن برجام را مستقیم و غیرمستقیم نقض کرده است. آمریکا در آخرین اقدام در نقض برجام، قانون تحریمی جدیدی را علیه ایران در رابطه با فعالیت‌های نظامی متعارف ایران و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی وضع کرد که به واسطه این تحریم‌ها بخش‌های زیادی از اقتصاد ایران و مراکز و مؤسسات دولتی و بانکی تحت‌الشعاع قرار خواهند گرفت. علاوه بر این دولت آمریکا تلاش کرده تاکنون از ورود بانک‌های بزرگ به تعاملات اقتصادی و تجاری با ایران جلوگیری شود.

رئیس سازمان انرژی اتمی ابقا شد

صالحی هسته‌ای می‌ماند

لیلا ابراهیمیان: علی‌اکبر صالحی، روز ۱۹ مرداد در سمت معاون رئیس‌جمهوری و رئیس سازمان انرژی اتمی ابقا شد. حسن روحانی، رئیس‌جمهوری، در حکم انتصاب صالحی به «تعهد، سوابق علمی، مدیریت موفق اجرائی و تلاش‌های ارزشمند» او در توافق هسته‌ای اشاره می‌کند. این انتصاب بعد از شایعه‌ای اتفاق می‌افتد که بر اساس آن، صالحی گزینه روحانی برای وزارت علوم، تحقیقات و فناوری دولت دوازدهم بود؛ اما صالحی آن را شایعه خوانده و گفته بود: «تابه‌حال کسی دراین‌باره با من صحبتی نکرده است. فکر می‌کنم استنباط شخصی یکی از بزرگواران بوده؛ از طرفی، صالحی زیاد داریم». صالحی بار دیگر در سازمان انرژی اتمی می‌ماند؛ اگر زمانی دلیل انتخاب او به‌سامان‌رساندن پرونده هسته‌ای ایران بود، بار دیگر «برجام» است که سبب می‌شود حضور و تجربه صالحی برای دولت روحانی مهم باشد. دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا، بارها اعلام کرده به توافق برجام پایبند نیست و این بدترین توافق برای آمریکاست. اگرچه رکس تیلرسون، وزیر خارجه آمریکا، دو بار، یک بار در اردیبهشت و یک بار در تیر، پایبندی ایران به برجام را تأیید کرده؛ ولی ترامپ هیئتی را در کاخ سفید مسئول دستیابی به این نتیجه کرده که تا پاییز، پایبندنبودن ایران به برجام را ثابت کنند. حالا روحانی باید بار دیگر توافق برجام و سرنوشت آن را یکی از مهم‌ترین برنامه‌های خود در دولت دوازدهم قرار دهد؛ انتخاب محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه و علی‌اکبر صالحی، مسئول فنی تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای، نشان از این حساسیت دارد.

صالحی، مرد اول سازمان انرژی اتمی، متولد چهارم فروردین ۱۳۲۸ در کربلای عراق است. او در سال ۱۳۵۰ در رشته فیزیک از دانشگاه آمریکایی لبنان (AUB) فارغ‌التحصیل شد و در سال ۱۳۵۱ در همان دانشگاه دوره کارشناسی ارشد را به پایان رساند. صالحی پنج سال بعد؛ یعنی در سال ۱۳۵۶، در رشته دکترای هسته‌ای از دانشگاه ماساچوست (MIT) آمریکا فارغ‌التحصیل شد. چهار سال از پیروزی انقلاب اسلامی می‌گذشت که صالحی، عضو هیئت علمی دانشکده مهندسی مکانیک دانشگاه صنعتی شریف، به ریاست این دانشگاه رسید. او در دو دوره در سال‌های ۱۳۶۱ تا ۱۳۶۳ و ۱۳۶۸ تا ۱۳۷۲، ریاست این دانشگاه را بر عهده داشت.

صالحی در دولت اصلاحات

در سال ۱۳۷۷ تا ۱۳۸۲، صالحی نماینده دائمی ایران در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی بود. سیدمحمد خاتمی، صالحی را به‌عنوان نماینده دائم ایران در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی منصوب کرد و پنج سال (تا دی ۱۳۸۲) در این سمت فعالیت کرد. صالحی به دلیل داشتن دیدگاه اعتدالی، در این دوره مرکز توجه بود. در ۱۸ دسامبر ۲۰۰۳، صالحی به‌عنوان نماینده ایران، پروتکل الحاقی «ان‌پی‌تی» را امضا کرد. در سال ۱۳۸۲ پیروز حسینی جانشین او شد. رابطه حسن روحانی با صالحی بر سر پرونده هسته‌ای ایران شکل می‌گیرد و تا امروز ادامه دارد. او ۱۳۸۳ تا ۱۳۸۴ به‌عنوان مشاور وزیر امور خارجه در مسائل بین‌الملل انتخاب شد. در سال ۱۳۸۳ و هم‌زمان با آغاز مذاکرات ایران به ریاست حسن روحانی و سه کشور اروپایی در رابطه با برنامه هسته‌ای ایران، از سوی کمال خرازی، وزیر امور خارجه دولت هشتم، به‌عنوان مشاور وزیر در مسائل بین‌الملل منصوب شده و در برخی جلسات مذاکرات هسته‌ای حضور داشت. او در سال‌های ۲۰۰۷ تا ۲۰۰۹، معاونت دبیرکل سازمان کنفرانس اسلامی را بر عهده داشته است.

از ریاست تا وزارت

پس از استعفای غلامرضا آقازاده از ریاست سازمان انرژی اتمی ایران، محمود احمدی‌نژاد در سال ۱۳۸۸ صالحی را به‌عنوان رئیس سازمان انرژی اتمی انتخاب می‌کند و صالحی در دولت دهم مسیری را از سازمان انرژی اتمی تا وزارت امور خارجه پیمود. بعد از اینکه منوچهر متکی در آذر سال ۱۳۸۸ در سفر به سنگال، از وزارت عزل شد، صالحی به‌عنوان سرپرست سه‌ماهه وارد ساختمان وزارت امور خارجه شد. مدتی بعد، در ۱۰ بهمن ۱۳۸۹، با ۱۴۶ رأی موافق، ۶۰ رأی مخالف و ۳۵ رأی ممتنع از مجموع ۲۴۱ نماینده، از مجلس شورای اسلامی رأی اعتماد گرفت و به‌عنوان وزیر امور خارجه معرفی شد. مرداد سال ۱۳۹۲ پس از پایان دولت دهم، صالحی از سوی حسن روحانی، رئیس‌جمهور وقت، به سمت ریاست سازمان انرژی اتمی منصوب شد. صالحی اگر یک بار از مجلس اصولگرا رأی اعتماد برای وزارت گرفت، از سوی همان نمایندگان حامی خود هم در وزارتخانه در دولت حسن روحانی تهدید شد؛ او روز سه‌شنبه ۲۱ مهر ۱۳۹۴، در صحن مجلس از طرف روح‌الله حسینیان، چهره شاخص جبهه پایداری، تهدید شد که «تو و ظریف را اعدام می‌کنم، در قلب راکتور اراک دفن می‌کنم و روی شما سیمان می‌ریزم».

صالحی در دوره دولت یازدهم

یکی از مهم‌ترین برنامه‌های دولت یازدهم، حل‌وفصل پرونده هسته‌ای ایران بود و حضور صالحی برای به‌فرجام‌رساندن برجام، بسیار مهم بود. او زمانی وارد پرونده هسته‌ای شد که مسیر مذاکرات هسته‌ای در وین در بن‌بست رفت‌وبرگشت گیر کرده بود. او در این مسیر، درباره مسائل فنی پرونده هسته‌ای مذاکره می‌کرد و محمدجواد ظریف با همتای آمریکایی خود، جان کری، درباره مسائل سیاسی.

ادامه در صفحه ۱۹

نگاه بیرون

نسخه جدید روحانی

مترجم: آزاده بابایی‌نژاد

● گرچه دامنه رأی‌دهندگان به «حسن روحانی» از جریان‌ها و سلایق مختلف سیاسی بوده؛ اما به نظر می‌رسد دو بار پیروزی خود را در انتخابات ریاست‌جمهوری ایران، مدیون جناح اصلاح‌طلب و هواداران آن است که او را «معتدل‌ترین اصولگرا» یافته و هر دو بار، تمام‌قد پشت او ایستادند. در مقابل، روحانی نیز با نهایت فراست و مهارت، بدنه اصلی این جناح را میان توده جامعه ایران روی صحبت خود قرار داد و توانست مطالبات مهم جامعه جوان ایران را در میل به آزادی‌های دموکراتیک، شناسایی کند و برای کاستن از انزوای ایران با جامعه جهانی گام بردارد که گفت‌وگوهای پی‌درپی هسته‌ای با نمایندگان ایالات متحده و کشورهای غربی، دستاورد چشمگیر امضای توافق هسته‌ای را به دنبال داشت و همین نکته، نه‌تنها یکی از مهم‌ترین عوامل حضور هواداران جناح اصلاح‌طلب پای صندوق رأی و انتخاب گزینه روحانی بوده که صدها شهروند ایرانی به پاس این توافق، با حضور در فرودگاه، از بازگشت ظریف به تهران استقبال کردند؛ اما در این میان، اعلام رسمی اسامی وزیران پیشنهادی روحانی به مجلس، موجی از دلخوری را میان انبوه کسانی که به نفع او پای صندوق‌های رأی رفتند، به همراه داشت که دلیل اصلی آن را در دو مورد باید جست؛ نخست غیاب یک چهره زنانه در کابینه آتی، به‌ویژه آنکه زنان در پیروزی روحانی نقش مهمی ایفا کرده و در جشن پیروزی پس از اعلام رسمی نام روحانی، همگام با مردان به پایکوبی پرداختند. آگاهان سیاسی بر این باورند که روحانی در دومین و آخرین چهار سال ریاستش در کسوت رئیس‌جمهوری ایران، درصدد جلب رضایت جناح اصولگراست؛ به‌ویژه اینکه او از سوی برخی چهره‌ها از انتخاب وزیر زن نهی شده و از بیم تأییدنشدنشان در مجلس، تنها به انتصاب سه زن در مقام دستیار و مشاور بسنده کرده است. مورد دوم، انتخاب‌نکردن وزیر از میان اقوام است. همان‌طور که می‌دانیم، ایران از اقوام مختلفی تشکیل شده که نادیده‌گرفتن آنها، می‌تواند هرگونه برداشتی را آزاد بگذارد. به باور کارشناسان، مهم‌ترین اولویت دولت دوم روحانی، برخلاف نظر و خواست عامه شهروندان ایران، پرداختن به مسائل خارجی به‌جای مسائل داخلی است.

*منبع: الخلیج